

V Europejski Tydzień Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi

Pod hasłem „WSPIERAMY JAKOŚĆ ŻYCIA CHORYCH PO LECZENIU NOWOTWORÓW GŁOWY I SZYI” w dniach 18-22 września 2017r. odbędzie się Europejski Tydzień Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi.

Tegoroczna edycja kampanii skupi się w naszym kraju na profilaktyce tych nowotworów, wczesnego ich wykrywania oraz leczeniu nowotworów tej okolicy, ale również na podkreśleniu konieczności starań o jak najlepszą jakość życia chorych na nowotwory okolicy głowy i szyi po leczeniu przeciwnowotworowym.

Raki głowy i szyi to nowotwory złośliwe występujące w obrębie wszystkich narządów głowy i szyi - z wyjątkiem mózgu. Są to głównie raki: wargi, dna jamy ustnej, języka, migdałków, gardła, krtani, nosa i zatok przynosowych, tarczycy, skóry twarzy i szyi. Pod względem częstości występowania zajmują 6 miejsce w Polsce.

W 2013 roku raka głowy i szyi zdiagnozowano u prawie 11 000 osób. W tym samym roku w Polsce w wyniku choroby zmarło 6 000 pacjentów - to ponad dwa razy więcej niż rocznie ginie w wypadkach drogowych.

Ponad 60% pacjentów już w momencie postawienia diagnozy znajduje się w zaawansowanym stopniu choroby. 60% z tej grupy umiera w ciągu 5 lat.

Jeżeli nowotwór z tego obszaru zostanie zdiagnozowany we wczesnym etapie zaawansowania to stopień przeżywalności wynosi nawet 80-90%

Czynnikami ryzyka rozwoju nowotworów okolicy głowy i szyi są: alkohol, papierosy, przewlekłe drażnienie błony śluzowej jamy ustnej i gardła (np. przez źle dopasowane protezy, ułamane korony zębów, przewlekła stany zapalne). W Polsce podobnie jak w innych krajach Europy, obserwuje się nowe zjawisko, określane jako „fenomen epidemiologiczny” tzn. wzrost liczby nowych zachorowań na nowotwory głowy i szyi u ludzi poniżej 40 roku życia, którzy nigdy nie palili ani nie nadużywali alkoholu. Grupa ta określana jest jako młodzi dorośli. Badania naukowe wskazują, że czynnikiem potencjalnego ryzyka w tej grupie jest infekcja wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV).

Podczas Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi odbędzie się w mediach i w szkołach średnich akcja edukacyjno-informacyjna z udziałem przedstawicieli środowisk medycznych.

19.09.2017[^] - konferencja prasowa w Sali Posiedzeń Senatu (II piętro) w Pałacu Branickich w Białymstoku, o godz. 11.00.

Udział w niej wezmą m.in.:

Dr hab. Ewa Sierko - specjalista onkolog radioterapeuta - BCO, UMB Prof. Marek Rogowski - Kierownik Kliniki Otolaryngologii USK

Dr n. med. Dorota Dziemiańczyk-Pakieła - specjalista chirurg szczękowo- twarzowy - USK

Dr n. med. Joanna Filipowska - kierownik Zakładu Rehabilitacji BCO Mgr Małgorzata Fraś - kierownik Pracownik Psychologii BCO

22.09.2017[^] o godz. 10.00 w sali seminaryjnej Kliniki Otolaryngologii (IV piętro) Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku - odbędzie się szkolenie dla osób po usunięciu krtani dotyczące nowoczesnych zasad pielęgnacji okolicy tracheostomu, zapobiegania powikłaniom leczenia onkologicznego oraz możliwości samooceny mającej na celu wczesne wykrycie potencjalnej wznowy choroby nowotworowej pod hasłem „WSPIERAMY JAKOŚĆ ŻYCIA CHORYCH PO USUNIĘCIU KRTANI” - wstęp wolny

Europejski Tydzień Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi realizowany jest w ramach międzynarodowej kampanii Make Sense, którą zainicjowało i prowadzi Europejskie Stowarzyszenie Głowy i Szyi w ścisłej współpracy z organizacjami środowisk medycznych oraz pacjentów.

Europejskie Stowarzyszenie Głowy i Szyi (EHNS - European Head and Neck Society) jest międzynarodową organizacją non-profit z siedzibą w Belgii, której członkami są osoby prywatne, stowarzyszenia krajowe i międzynarodowe oraz grupy naukowców zajmujących się szkoleniami, badaniami oraz leczeniem raka głowy i szyi. Intencją EHNS jest szerzenie wiedzy na temat choroby, a także promowanie najwyższych standardów badań naukowych, edukacji społeczeństwa i szkolenia środowiska medycznego, profilaktyki oraz opieki nad pacjentem. Stowarzyszeniu przewodniczą Prezydent Prof. Rene Leemans oraz Sekretarz Generalny Prof. Wojciech Golusiński. Więcej informacji na temat Stowarzyszenia dostępnych jest na stronie: www.ehns.org

Polska Grupa Badań Nowotworów Głowy i Szyi powstała w roku 2003 jako interdyscyplinarna instytucja, skupiająca specjalistów z zakresu otolaryngologii, chirurgii szczękowo-twarzowej, neurochirurgii, radiologii, patomorfologii, biologii molekularnej, chemioterapii, onkologii klinicznej, czyli wszystkich specjalistów prowadzących opiekę nad chorym z nowotworem głowy i szyi. Towarzystwo jest członkiem International Federation of Head & Neck Oncologic Societies (IFHNOS) oraz ściśle współpracuje z Europejskim Stowarzyszeniem Głowy i Szyi (EHNS - European Head and Neck Society), realizując działania ogólnoeuropejskiej kampanii Make Sense.

Więcej informacji na temat Stowarzyszenia dostępnych jest na stronie: www.phnos.org.pl

Ewa Sierko

ewa.sierko@iq.pl

Białostockie Centrum Onkologii Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

W Białostockim Centrum Onkologii każdy pacjent, na każdym etapie leczenia, z każdym rodzajem nowotworu, leczony ambulatoryjnie i hospitalizowany objęty jest pomocą psychologiczną, która jest dostosowana do jego indywidualnych potrzeb. Psycholog może zaproponować oddziaływania o charakterze edukacyjnym, wspierającym, psychoterapeutycznym czy też ćwiczenia obniżające poziom pobudzenia. Mogą one odbywać się indywidualnie lub grupowo. Pracownia Psychologii Białostockiego Centrum Onkologii przyjmuje pacjentów bez skierowania i rejestracji. Pacjenci hospitalizowani w oddziałach szpitalnych mają codziennie dostęp do pracujących na tych oddziałach psychologów. Pacjenci ambulatoryjni i z zakładów chemioterapii, radioterapii, rehabilitacji są umawiani na wizyty, bez kolejek i oczekiwania. W Białostockim Centrum Onkologii rodziny pacjentów są objęte opieką psychologiczną, ponieważ choroba nowotworowa dotyka całego systemu rodzinnego.

Chorym w trakcie diagnozy choroby nowotworowej, leczenia chirurgicznego, chemioterapii, radioterapii, remisji i nawrotu choroby oraz w innych trudnych sytuacjach życiowych proponujemy następujące formy pomocy:

pomoc psychologiczna - poradnictwo, konsultacje, praca nad rozwiązaniem aktualnych problemów pacjenta

wsparcie psychologiczne - emocjonalne, informacyjne, społeczne psychoedukacja - edukowanie pacjentów z zakresu wiedzy o chorobie i jej leczeniu udzielanie informacji dotyczących adresów i numerów telefonów szpitali, poradni, hospicjów, wypożyczalni i punktów sprzedaży sprzętu rehabilitacyjnego w naszym województwie i na terenie całego kraju

indywidualne rozmowy z pacjentem i jego rodziną

konsultacje dla rodzin pacjentów hospitalizowanych, pacjentów ambulatoryjnych, osób, które niedawno otrzymały diagnozę choroby nowotworowej wsparcie dla osób w żałobie

biblioteczka pacjenta - broszurki, ulotki, poradniki oraz fachowa literatura w przystępnej formie na temat choroby, leczenia, diety, zdrowego trybu życia

prowadzenie warsztatów terapeutyczno-edukacyjnych dla pacjentów

Na spotkanie z psychologiem nie jest wymagana rejestracja, czy też skierowanie. Można zadzwonić, drogą mailową umówić się na wizytę lub osobiście odwiedzić nasz gabinet .

Warto skorzystać z naszej pomocy :

- aby zadbać o siebie w trakcie leczenia

- aby wypowiedzieć swoje obawy i wyrazić swoje emocje
- aby przygotować się do operacji i zabiegów
- aby poprawić jakość swojego życia
- znaleźć odpowiedzi na trudne pytania i rozwiązać dręczące wątpliwości
- poprawić komunikację z najbliższymi
- uzyskać wsparcie i wiedzę
- aby lepiej radzić sobie ze stresem - ćwiczenia relaksacyjne

Rodzina pacjenta lub też osoba wspierająca również może skorzystać z naszej pomocy psychologicznej:

- aby współuczestniczyć w leczeniu osoby z rodziny
- aby wspierać i dbać o jakość życia swojego bliskiego
- aby umiejętnie opiekować się i pielęgnować chorego
- aby nie przeżywać za chorego jego choroby
- aby troszczyć się o siebie i swoje siły
- aby budować i rozszerzać system wsparcia
- aby zadbać o związki i relacje rodzinne
- aby zaakceptować emocje i styl radzenia sobie z chorobą osoby bliskiej

Pomoc psychologiczna:

- indywidualne rozmowy z pacjentem i jego rodziną
- konsultacje dla rodzin pacjentów, pacjentów ambulatoryjnych oraz osób, które niedawno otrzymały diagnozę choroby nowotworowej
- psychoedukacja
- wsparcie psychologiczne
- prowadzenie warsztatów terapeutyczno-edukacyjnych
- organizowanie szkoleń dla personelu medycznego
- udzielanie informacji (adresy, telefony, polecana literatura)
- wsparcie dla osób w żałobie
- biblioteczka pacjenta
- prowadzenie warsztatów terapeutyczno-edukacyjnych dla pacjentów

Nowotwory tkanek głowy i szyi i ich leczenie, prowadzą do złożonej psychofizycznej niepełnosprawności pacjentów jak również obniżenia jakości ich życia. Negatywnie wpływają na życie osobiste, rodzinne, społeczne i zawodowe. Lokalizacja nowotworów tkanek głowy i szyi obejmuje obszar, który charakteryzuje się niewielką objętością, umiejscowieniem obok siebie bardzo ważnych struktur organizmu (narządy wzroku, słuchu, węchu i smaku, ślinianki, górny odcinek układu oddechowego i pokarmowego, narząd mowy, naczynia krwionośne i limfatyczne, układ nerwowy - n. twarzowy, dodatkowy, korzenie szyjne i splot barkowy). Spotykamy się z różnorodnymi zaburzeniami, które mogą występować pojedynczo lub w grupach, takimi jak:

- zmiana wyglądu pacjenta
- zaburzenia postawy
- uszkodzenia układu nerwowego
- obrzęki chłonne
- zaburzenia oddechowego
- zaburzenie przyjmowania pokarmów i płynów
- zaburzenia komunikacji (między innymi pacjenci po usunięciu krtani)
- rozległe blizny
- problemy psychologiczne w tym zaburzenia obrazu siebie.

Zaburzenia najczęściej występują przez całe dalsze życie człowieka.

Rola rehabilitacji polega na zmniejszaniu i profilaktyce niepełnosprawności oraz poprawie jakości życia na każdym etapie leczenia. Jest postępowaniem kompleksowym prowadzonym przez wielospecjalistyczny zespół (kompleksowa). Rozpoczynamy ją bardzo wcześnie, najlepiej przed zabiegiem operacyjnym, lub jak najszybciej po nim (wczesna) i kontynuujemy najczęściej przez całe już życie pacjenta (ciągła). Powinna dotyczyć

wszystkich wymagających jej pacjentów (powszechna). Zgodnie z wyznacznikami Polskiej Szkoły Rehabilitacji.

Zastosowane leczenie ma wpływ na stan funkcjonalny i ogólny pacjenta i ma znaczenie przy planowaniu rehabilitacji.

Postęp w leczeniu skojarzonym operacyjnym, radioterapii, chemioterapii w tym zabiegi rekonstrukcyjne prowadzą do kolejnych wyzwań w rehabilitacji pacjentów.

Rehabilitację prowadzi wyspecjalizowany zespół złożony z lekarzy, psychologów, fizjoterapeutów, psychologów, logopedów, w pierwszym okresie po zabiegu operacyjnym ma oddziaływanie edukacyjno profilaktyczne. Z jednej strony uczy pacjenta życia w nowych warunkach po leczeniu. Z drugiej strony zmniejsza niepełnosprawność lub zapobiega jej narastaniu.

Cel rehabilitacji jest ustalany indywidualnie dla każdego pacjenta, biorąc pod uwagę między innymi jego stan funkcjonalny, planowane leczenie, schorzenia dodatkowe i także oczekiwania chorego.

W rehabilitacji pacjentów z nowotworami tkanek głowy i szyi stosujemy różnorodne rodzaje oddziaływań usprawniających. Zestaw oddziaływań powinien być bardzo szeroki, a wybieramy je indywidualnie do dysfunkcji pacjenta. Stosujemy:

- edukację i profilaktykę trzeciorzędową niepełnosprawności
- oddziaływania psychologiczne
- fizjoterapię
 - o kinezyterapia
 - o terapia tkanek miękkich (w tym masaże ręczne i drenaże chłonne)
- oddziaływania społeczno-zawodowe
- terapia zajęciowa
- terapię mowy
- protezowanie.

Rehabilitacja u pacjentów z nowotworami tkanek głowy i szyi powinna trwać całe życie pacjenta.

Warto podkreślić, że rehabilitacja onkologiczna pacjentów z nowotworami głowy i szyi odbywa się w wyspecjalizowanych w ośrodkach. Na Podlasiu taki znajduje się w Zakładzie Rehabilitacji Białostockiego Centrum Onkologii.